

ZWIĄZEK MAŁŻEŃSKI I PARTNERSKI W ŚWIETLE PRAWA – PRAWA, OBOWIĄZKI, REGULACJE

MAŁŻEŃSTWO: DEFINICJA

W przepisach prawnych Rzeczypospolitej Polskiej brak jest definicji małżeństwa. Jego cechy definicyjne można wywieść pośrednio z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (KRO) oraz z wielu norm szczegółowych regulujących prawa i wzajemne obowiązki małżonków.

- Wynika z nich, że **małżeństwo to związek określany w kilku wymiarach.**

MAŁŻEŃSTWO: DEFINICJA

Z treści przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego można wyprowadzić kilka istotnych elementów określających małżeństwo:

- > Jest ono trwałym i legalnym związkiem zawartym zgodnie z przepisami prawa w celu wspólnego pożycia i dobra założonej przez małżonków rodziny.
- > By zawrzeć związek małżeński, kobieta i mężczyzna muszą dopełnić formalności przewidzianych prawem, a przede wszystkim być osobami wolnymi i pełnoletnimi (przez zawarcie małżeństwa pełnoletność za zgodą sądu opiekuńczego może uzyskać kobieta, która ukończyła 16 lat; art. 10 KRO).

Zdrowie społeczne

KONKUBINAT/ZWIĄZEK NIEFORMALNY

W literaturze prawniczej i w orzecznictwie nie ma ustalonej definicji konkubinatu. W poszczególnych ustawach określa się go najczęściej przez wspólne pożycie.

Konkubinatu jest to związek:

- względnie trwały;
- nieformalny;
- monogamiczny, heteroseksualny, który nie został zalegalizowany zgodnie z istniejącymi regulacjami prawnymi;
- podobnie jak małżeństwo, definiowany przez więź duchową (emocjonalną), fizyczną oraz materialną (wspólne zamieszkiwanie i gospodarstwo domowe).

NAJWAŻNIEJSZE PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE MAŁŻEŃSTWA

Regulacje znajdują się głównie w **Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym** (KRO) oraz w **Kodeksie cywilnym** (KC).

Zawarcie małżeństwa	<ul style="list-style-type: none">• Art. 10–18 KRO – wiek zawarcia małżeństwa (18 lat, wyjątek: 16 lat za zgodą sądu), oświadczenia woli, przeszkody prawne (pokrewieństwo, bigamia).• Art. 13–15 KRO – przeszkody do zawarcia małżeństwa.
Majątek małżonków	<ul style="list-style-type: none">• Art. 31–41 KRO – ustawowa wspólność majątkowa małżonków, rozdzielność majątkowa, intercyza.
Obowiązki małżonków	<ul style="list-style-type: none">• Art. 23 KRO – obowiązek wzajemnej pomocy, wierności, współdziałania dla dobra rodziny.• Art. 27–28 KRO – współdecydowanie w sprawach rodziny.
Dzieci i władza rodzicielska	<ul style="list-style-type: none">• Art. 62–93 KRO – władza rodzicielska nad dziećmi urodzonymi w małżeństwie, obowiązek alimentacyjny.
Rozstanie i rozwód	<ul style="list-style-type: none">• Art. 56–67 KRO – rozwód, unieważnienie małżeństwa, ustalenie opieki nad dziećmi i podział majątku.
Dziedziczenie	<ul style="list-style-type: none">• Art. 931 KC – małżonek dziedziczy po zmarłym.

NAJWAŻNIEJSZE PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE WIĄZKU NIEFORMALNEGO/KONKUBINATU

W Polsce brak jest ustawowych regulacji dla związków nieformalnych. Oznacza to:

Zawarcie związku	<ul style="list-style-type: none">• Związek powstaje w drodze faktycznego wspólnego pożycia; brak wymogów formalnych.
Majątek	<ul style="list-style-type: none">• Każdy partner zachowuje własny majątek.• Wspólne zakupy lub nieruchomości traktowane są jako współwłasność w częściach ułamkowych (KC, art. 195–221, przepisy o współwłasności).
Obowiązki wobec siebie	<ul style="list-style-type: none">• Brak ustawowych obowiązków; zależą od umów cywilnych (np. umowy darowizny, wspólnoty majątkowej).
Dzieci	<ul style="list-style-type: none">• Ojcostwo wymaga uznania dziecka lub ustalenia przez sąd (art. 97–98 KRO).• Władza rodzicielska przysługuje po uznaniu dziecka lub ustaleniu ojcostwa przez sąd.
Rozstanie	<ul style="list-style-type: none">• Związek kończy się przez decyzję partnerów, bez formalnych procedur.
Dziedziczenie	<ul style="list-style-type: none">• Partner nie dziedziczy z mocy prawa, tylko na podstawie testamentu (KC art. 941–951).